

Mededeling

Brussel, 03 mei 2022

Kenmerk: NBB_2022_12

Uw correspondent:
Reinout Temmerman
tel. +32 2 221 32 09
reinout.temmerman@nbb.be

Mededeling NBB_2022_12/Door de Europese Bankautoriteit verstrekte verduidelijkingen over bepaalde aspecten van de in de PSD¹ en de RTS SCA & CSC² opgenomen regeling voor toegang tot onlinebetaalrekeningen

Toepassingsveld

*Belgische rekeninghoudende betalingsdianstaaanbieders in de zin van artikel 2, 12° van de wet van 11 maart 2018 betreffende het statuut van en het toezicht op de betalingsinstellingen en de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdianstaaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld, en de toegang tot betalingssystemen (hierna “**de wet van 11 maart 2018**”) die een speciale interface aanbieden in de zin van artikel 32 van de RTS SCA & CSC.*

Samenvatting/doelstelling

*In deze mededeling worden de verwachtingen van de Bank uiteengezet met betrekking tot de implementatie van een aantal verduidelijkingen die door de Europese Bankautoriteit (“**de EBA**”) en de Europese Commissie zijn verstrekt betreffende de toepassing van de RTS SCA & CSC door rekeninghoudende betalingsdianstaaanbieders die een speciale interface aanbieden. Deze mededeling bleek nodig om in te spelen op bestaande of te verwachten moeilijkheden in verband met deze verduidelijkingen.*

De Bank benadrukt echter dat deze mededeling geen afbreuk doet aan de relevantie van de verduidelijkingen die elders door de EBA zijn gepubliceerd (in de vorm van Q&A of op een andere wijze) met betrekking tot de PSD2 in het algemeen en de RTS SCA & CSC in het bijzonder. Deze verduidelijkingen blijven geldig en de Bank verwacht dat er rekening mee wordt gehouden, zelfs als zij hierover geen specifieke mededeling doet.

¹ Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG.

² Gedelegeerde Verordening (EU) 2018/389 van de Commissie van 27 november 2017 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft technische reguleringsnormen voor sterke cliëntauthenticatie en gemeenschappelijke en veilige open communicatiestandaarden (hierna aangeduid met de gebruikelijke Engelse afkorting “**RTS SCA & CSC**”).

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

De PSD2 zorgt er met name voor dat betalingsinitiatiedienstaanbieders³ en rekeninginformatiedienstaanbieders⁴ (hierna "**derde aanbieders**") op een veilige manier toegang kunnen krijgen tot onlinebetaalrekeningen die worden verstrekt en beheerd door rekeninghoudende betalingsdienstaanbieders (hierna "**rekeningbeheerders**"). De regels voor deze beveiligde toegang tot onlinebetaalrekeningen zijn opgenomen in de RTS SCA & CSC, die met name voorschrijven dat rekeningbeheerders deze toegang moeten verlenen via een speciale interface of via de interface die bestemd is voor de betalingsdienstgebruikers (artikel 31 van de RTS SCA & CSC).

Wat de speciale interfaces betreft, bepaalt artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC het volgende: *"Rekeninghoudende betaaldienstverleners die een speciale interface hebben opgezet, zorgen ervoor dat deze interface geen obstakels opwerpt voor het verlenen van betaalinitiatiediensten en rekeninginformatiediensten"*.

Dit artikel heeft binnen de sector (zowel bij rekeningbeheerders als bij derde aanbieders) veel vragen doen rijzen over welke wijzen van implementatie van speciale interfaces als niet-conform dienen te worden beschouwd omdat ze een obstakel vormen.

De EBA heeft in dit verband een aantal verduidelijkingen verstrekt in haar opinie [EBA/OP/2020/10](#), die de Nationale Bank van België (hierna "**de Bank**") via haar [mededeling NBB 2020_022](#) van 1 juli 2020 uitdrukkelijk geïntegreerd heeft in haar toezichtspraktijk.

Andere aspecten die bijzonder relevant zijn voor de Belgische markt worden nader toegelicht in de antwoorden op de vragen 2021_5763, 2018_4081 en 2019_4601 die de EBA overeenkomstig artikel 16 *ter* van Verordening (EU) nr. 1093/2010⁵ heeft gepubliceerd in haar "*Single Rulebook Q&A*". De Bank is zich bewust van de (bestaande of te verwachten) moeilijkheden die deze antwoorden (kunnen) opleveren en wenst via deze mededeling een aantal implicaties ervan toe te lichten.

De Bank benadrukt echter dat deze mededeling geen afbreuk doet aan de relevantie van de verduidelijkingen die elders door de EBA zijn gepubliceerd (in de vorm van Q&A of op een andere wijze) met betrekking tot de PSD2 in het algemeen en de RTS SCA & CSC in het bijzonder. Deze verduidelijkingen blijven geldig en de Bank verwacht dat er rekening mee wordt gehouden, zelfs als zij hierover geen specifieke mededeling doet.

³ Als gedefinieerd in artikel 2, 14° van de wet van 11 maart 2018.

⁴ Als gedefinieerd in artikel 2, 16° van de wet van 11 maart 2018.

⁵ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie.

In **punt I** van deze mededeling worden de volgende wijzen van implementatie van speciale interfaces behandeld en wordt bepaald of zij al dan niet een obstakel vormen in de zin van artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC:

- (i) manuele invoering van een IBAN in de IT-omgeving van een derde aanbieder;
- (ii) vermelding van de naam van de rekeninghouder;
- (iii) bevestiging van de beschikbaarheid van middelen aan de betalingsinitiatiedienstaanbieders;
- (iv) bijkomende controles op de door de betalingsdienstgebruiker verleende toestemming.

Punt II betreft de omstandigheden waarin kredietkaartrekeningen als betaalrekeningen dienen te worden beschouwd.

I. WIJZEN VAN IMPLEMENTATIE VAN SPECIALE INTERFACES

1. MANUELE INVOERING VAN EEN IBAN IN DE IT-OMGEVING VAN EEN DERDE AANBIEDER

De Bank heeft het antwoord van de EBA op vraag 2021_5763⁶ in haar toezichtspraktijk geïntegreerd. In dit antwoord wordt verduidelijkt dat rekeningbeheerders geen verzoeken om toegang van derde aanbieders mogen afwijzen louter op grond van het feit dat deze laatsten hun niet de relevante gegevens hebben verstrekt van de betaalrekening(en) waartoe zij toegang wensen te verkrijgen (namelijk het IBAN van de betrokken betaalrekening(en))⁷.

Middels deze mededeling bevestigt de Bank dat van de rekeningbeheerders wordt verwacht dat zij de betalingsdienstgebruiker de mogelijkheid bieden om binnen de IT-omgeving van een rekeningbeheerder die gebruikmaakt van omleiding (*redirection*) of ont koppeling (*decoupling*) voor de authenticatie van de gebruiker, de betaalrekening(en) te selecteren waartoe die gebruiker toegang wenst te verlenen voor de verstrekking van de rekeninginformatie- en/of de betalingsinitiatiedienst door de derde aanbieder, indien die informatie niet reeds door deze laatste aan de rekeningbeheerder werd meegedeeld.

Voorts verduidelijkt de Bank dat het door de rekeningbeheerder opgelegde vereiste om een afzonderlijke sterke authenticatie uit te voeren vooraleer de betalingsdienstgebruiker in de omgeving van de rekeningbeheerder toegang kan krijgen tot de lijst van zijn of haar betaalrekeningen, door de Bank niet wordt beschouwd als een obstakel in de zin van de paragrafen 22 en volgende van de opinie EBA/OP/2020/10.

2. VERMELDEN VAN DE NAAM VAN DE REKENINGHOUDER

De Bank heeft het door de EBA gepubliceerde antwoord van de Europese Commissie op vraag [2018_4081](#)⁸ in haar toezichtspraktijk geïntegreerd. In dit antwoord wordt verduidelijkt dat rekeningbeheerders de naam (d.w.z. voor- en achterna(a)m(en)) van de betalingsdienstgebruiker aan de betrokken derde aanbieders moeten bezorgen indien deze naam deel uitmaakt van de informatie die aan die gebruiker ter beschikking wordt gesteld wanneer deze laatste rechtstreeks een betaling initieert of rechtstreeks toegang krijgt tot zijn of haar rekeningen via de gebruikersinterface⁹.

De Bank verduidelijkt in dit verband dat wanneer de rekeningbeheerder de naam van de gebruiker, en, desgevallend, de naam van de gevolmachtigde die, per hypothese, door de rekeninghouder(s) zou gemachtigd zijn om toegang tot de rekening te verlenen¹⁰, vermeldt in één van de schermen die in de gebruikersinterface verschijnen wanneer de gebruiker (of gevolmachtigde) rechtstreeks een betalingsopdracht initieert of rechtstreeks het saldo of de transactiehistoriek van de betaalrekening raadpleegt, deze naam¹¹ ook moet worden meegedeeld aan de derde aanbieders wanneer zij toegang krijgen tot deze rekening.

Dit geldt ook wanneer de naam van de gebruiker bijvoorbeeld niet wordt vermeld in het scherm dat in de gebruikersinterface verschijnt om het slagen van de initiatie van de betalingsopdracht te bevestigen indien de gebruiker diezelfde informatie in een eerder scherm te zien heeft gekregen.

⁶ https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2021_5763.

⁷ Artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC; artikel 36, lid 1, onder a) van de RTS SCA & CSC; paragraaf 34 van opinie EBA/OP/2020/10 van de EBA (zie mededeling NBB_2020_022 van de Bank van 1 juli 2020).

⁸ https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/-/qna/view/publicId/2018_4081.

⁹ Artikel 36, lid 1, onder a) en b) van de RTS SCA & CSC; artikel 2, 46° van de wet van 11 maart 2018.

¹⁰ Zie het antwoord van de Europese Commissie op vraag 2020_5165, https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2020_5165.

¹¹ En, desgevallend, de naam van de gevolmachtigde die, per hypothese, door de rekeninghouder(s) zou gemachtigd zijn om toegang tot de rekening te verlenen.

De Bank verduidelijkt tevens dat de mededeling van een alias die de betalingsdienstgebruiker aan zijn of haar betaalrekening(en) heeft gegeven, niet geldt als mededeling door de rekeningbeheerders van de naam van de betalingsdienstgebruiker wanneer die naam, zoals hierboven vermeld, wordt verstrekt in één van de schermen die de gebruiker te zien krijgt in de gebruikersinterface. De naam moet bovendien op dezelfde wijze worden meegedeeld als in de schermen die de gebruiker te zien krijgt (bv. in het geval van een gezamenlijke rekening, alleen de familienamen van de gezamenlijke rekeninghouders, als de gebruiker dit zo te zien krijgt).

3. BEVESTIGING VAN DE BESCHIKBAARHEID VAN MIDDELEN AAN DE BETALINGSINITIATIEDIENSTAANBIEDERS

De Bank heeft het door de EBA gepubliceerde antwoord van de Europese Commissie op vraag [2019_4601](#)¹² in haar toezichtspraktijk geïntegreerd. In dit antwoord wordt verduidelijkt dat wanneer een betalingsinitiatiedienstaanbieder een betaling initieert, de rekeningbeheerders de derde aanbieder desgevraagd informatie ("ja/nee") moeten verstrekken over de beschikbaarheid - op de betaalrekening van de betrokken betalingsdienstgebruiker - van de middelen die nodig zijn om de geïnitieerde betaling uit te voeren (hierna "de bevestiging").

De Bank verduidelijkt in dit verband dat:

- het verzoek om bevestiging moet kunnen worden opgenomen in de betalingsopdracht zelf die door de derde aanbieder aan de rekeningbeheerder wordt gegeven, en dus middels dezelfde speciale interface;
- elke bevestiging onderworpen is aan een sterke authenticatie van de betalingsdienstgebruiker. Wanneer het verzoek om bevestiging is opgenomen in de betalingsopdracht die aan de rekeningbeheerder wordt gegeven, kan deze laatste niet verlangen dat de gebruiker afzonderlijke sterke authenticaties verricht voor de bevestiging enerzijds en voor de initiatie anderzijds. Aldus is het vereisen van afzonderlijke omleidingstrajecten (*redirection* trajecten) en/of afzonderlijke sterke authenticaties bij een bevestiging in het kader van de initiatie van een betalingsopdracht door de derde aanbieder niet in overeenstemming met artikel 36, lid 1, b) en vormt het een obstakel in de zin van artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC;
- wanneer de rekeningbeheerder enkel bevestigt dat de initiatie geslaagd is op voorwaarde dat de voor de uitvoering van de betalingsopdracht benodigde middelen aanwezig zijn, kan hij of zij in de documentatie van de speciale interface duidelijk maken dat de bevestiging impliciet maar zeker is wanneer de rekeningbeheerder aan de betalingsinitiatiedienstaanbieder bevestigt dat de initiatie van de betalingsopdracht geslaagd is nadat er een sterke authenticatie van de gebruiker heeft plaatsgevonden.

4. BIJKOMENDE CONTROLES OP DE DOOR DE BETALINGSDIENSTGEBRUIKER VERLEENDE TOESTEMMING

Sommige van de door de rekeningbeheerders vereiste bijkomende controles op de door de betalingsdienstgebruiker verleende toestemming kunnen obstakels vormen in de zin van artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC, zoals de EBA stelt in haar [opinie EBA/OP/2020/10](#)¹³, die de Bank via haar [mededeling 2020_022](#) van 1 juli 2020 uitdrukkelijk heeft geïntegreerd in haar toezichtspraktijk.

¹² https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/-/qna/view/publicId/2019_4601.

¹³ *Vrije vertaling: Bijkomende controles op toestemming.*

42. Verschillende marktdeelnemers hebben vragen gesteld over wat verstaan moet worden onder een "bijkomende controle op toestemming" in de zin van artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC en hebben gevallen gemeld waarin rekeninghoudende betalingsdianstaanbieders aanvaardingsopties aanbieden waarbij de gebruikers van hun betalingsdiensten hen vooraf toestemming moeten geven om gebruik te kunnen maken van de diensten van derde aanbieders. Deze praktijk wordt door de betrokken marktdeelnemers als een obstakel beschouwd.

De EBA verwijst in dit verband naar de paragrafen 7 en 15 van de bovenvermelde opinie EBA/OP/2020/10 van de EBA. Deze paragrafen luiden als volgt (vrije vertaling):

7. De EBA heeft in het eindverslag over de bovengenoemde richtsnoeren ook verduidelijkt dat in geval van omleiding of ontkoppeling, waarbij de betalingsdienstgebruiker wordt teruggeleid naar de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder om zich te authenticeren, de interactie tussen de betalingsdienstgebruiker en de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder beperkt moet worden tot wat noodzakelijk is voor de authenticatie van de betalingsdienstgebruiker. De authenticatieprocedure met de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder in het kader van een traject van een rekeninginformatie-/betalingsinitiatiedienst mag geen onnodige stappen omvatten of inhouden dat de betalingsdienstgebruiker onnodige of overbodige informatie dient te verstrekken in vergelijking met de wijze waarop de betalingsdienstgebruiker zich kan authenticeren wanneer hij of zij rechtstreeks toegang krijgt tot zijn of haar betaalrekeningen of een betaling initieert met de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder. De EBA beschouwt dergelijke onnodige stappen of verzoeken om informatie als obstakels.

15. Bovendien mag de authenticatie van de betalingsdienstgebruiker met de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder in het kader van een traject van een rekeninginformatie-/betalingsinitiatiedienst in geval van omleiding of ontkoppeling geen onnodige wrijving veroorzaken of onnodige stappen toevoegen aan het traject dat de cliënt aflegt in vergelijking met de identieke authenticatieprocedure die aan de betalingsdienstgebruikers wordt aangeboden wanneer zij zich rechtstreeks toegang verschaffen tot hun betaalrekeningen of wanneer zij een betaling initiëren met de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder.

43. In artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC wordt expliciet vermeld dat bijkomende controles op de door betalingsdienstgebruikers aan betalingsinitiatie- of rekeninginformatiedienstaanbieders verleende toestemming als een potentieel obstakel moeten worden beschouwd. De EBA verduidelijkt in paragraaf 13 van haar opinie over de tenuitvoerlegging van de RTS SCA & CSC (EBA-Op-2018-04) en in het eindverslag over de EBA-richtsnoeren betreffende de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een vrijstelling van de uitwijkvoorziening uit hoofde van artikel 33, lid 6 van de RTS SCA & CSC (EBA/GL/2018/07) dat de betalingsinitiatie- of rekeninginformatiedienstaanbieder ervoor moet zorgen dat hij of zij de uitdrukkelijke toestemming van de betalingsdienstgebruiker heeft verkregen overeenkomstig respectievelijk artikel 66, lid 2 en artikel 67, lid 2, onder a) van de PSD2, en dat de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder geen controle moet uitvoeren op de toestemming die de betalingsdienstgebruiker aan de betalingsinitiatie- of rekeninginformatiedienstaanbieder heeft gegeven. Dit werd ook bevestigd door de Europese Commissie in haar antwoord op vraag 2018_4309 in haar Q&A.

44. Een algemene, voorafgaande toestemming die door de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder wordt gevraagd van de betalingsdienstgebruikers die gebruik wensen te maken van de diensten van rekeninginformatie- of betalingsinitiatiedienstaanbieders vormt derhalve een obstakel in de zin van artikel 32, lid 3 van de RTS SCA & CSC. De EBA wil er voorts aan herinneren dat, zoals vermeld wordt in overweging 69 van de PSD2, de voorwaarden die rekeninghoudende betalingsdienstaanbieders met de gebruikers van hun betalingsdiensten overeenkomen "geen bepalingen [mogen] bevatten die het gebruik van de betalingsdiensten van andere op grond van [de PSD2] vergunninghoudende of in het register ingeschreven betalingsdienstaanbieders op enige manier moeilijker zouden maken".

45. Dit belet niet dat de betalingsdienstgebruiker de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder kan verzoeken een of meer derde aanbieders de toegang tot zijn of haar betaalrekening(en) te ontzeggen. In dat geval moeten de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieders ervoor zorgen dat eventuele beperkingen op de toegang tot diensten van derde aanbieders in overeenstemming zijn met de PSD2, in voorkomend geval met inbegrip van de vereisten van artikel 68, lid 5 van de PSD2, op grond waarvan rekeninghoudende betalingsdienstaanbieders een betalingsinitiatie- of rekeninginformatiedienstaanbieder de toegang tot een betaalrekening kunnen ontzeggen wanneer de rekeninghoudende betalingsdienstaanbieder "objectieve en op voldoende aanwijzingen gebaseerde redenen [heeft] in verband met niet-toegestane of frauduleuze toegang tot de betaalrekening door die rekeninginformatiedienstaanbieder of die betalingsinitiatiedienstaanbieder".

De Bank verduidelijkt in dit verband dat zij van de rekeningbeheerders verwacht:

- a) dat zij in hun IT-omgeving (ongeacht of de gebruiker in die omgeving via omleiding (redirection) dan wel via ontkoppeling (decoupling) wordt geauthenticeerd) geen bewoordingen hanteren die de betalingsdienstgebruiker ervan kunnen weerhouden gebruik te maken van de betalingsinitiatie- of rekeninginformatiediensten. De Bank verduidelijkt in dit verband dat de bewoordingen neutraal en feitelijk van aard moeten zijn. De rekeningbeheerder mag dus geen bewoordingen gebruiken die uitdrukken dat de gebruiker wordt verzocht in te stemmen met de dienst van de derde aanbieder¹⁴.
- b) dat zij ervoor zorgen dat de gebruiker aan het einde van het traject in dezelfde IT-omgeving niet moet klikken in het laatste informatiescherm dat hij of zij te zien krijgt om teruggeleid te worden naar de IT-omgeving van de derde aanbieder. Nadat de authenticatieprocedure succesvol is afgerond dient de gebruiker automatisch te worden teruggeleid naar de omgeving van de derde aanbieder.

¹⁴ Een louter informatieve melding die de voorafgaandelijk aan de derde aanbieder gegeven toestemming weerspiegelt, is bijvoorbeeld: "[derde aanbieder] heeft toegang gevraagd tot uw [betaalrekening] om [een betaling te initiëren/rekeninginformatie te verkrijgen]. Om verder te gaan, moet u geauthenticeerd worden";

II. KREDIETKAARTEN

De Bank heeft het door de EBA gepubliceerde antwoord van de Europese Commissie op vraag [2019_4856](#)¹⁵ in haar toezichtspraktijk geïntegreerd. In dit antwoord wordt verduidelijkt dat kredietkaartrekeningen die voor de betalingsdienstgebruiker worden aangehouden, als onlinebetaalrekeningen moeten worden beschouwd indien a) zij toelaten dat de gebruiker geldmiddelen van en naar een derde partij ontvangt en verzendt en b) deze rekeningen toegankelijk zijn via een online interface¹⁶.

De Bank verduidelijkt in dit verband dat aan deze voorwaarden slechts wordt geacht te zijn voldaan wanneer de gebruiker, door middel van een online gebruikersinterface, beschikbare geldmiddelen direct kan overmaken van en ontvangen op de rekening gedekt door een kredietlijn naar of van de rekening van een derde partij.

De Bank is zich ervan bewust dat de technische aanpassingen die nodig zijn om in de speciale interface(s) rekening te houden met de in deze mededeling verstrekte verduidelijkingen, enige tijd kunnen vergen. Bijgevolg wordt van de rekeningbeheerders verwacht dat zij hun speciale interface(s) uiterlijk 31 maart 2023 in overeenstemming brengen met deze mededeling.

Wij bezorgen een kopie van deze mededeling aan de commissaris(sen), erkend(e) revisor(en) van uw instelling.

Hoogachtend,

Pierre Wunsch
Gouverneur

¹⁵ https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/-/qna/view/publicId/2019_4856.

¹⁶ Artikel 2, 22° van de wet van 11 maart 2018 juncto Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (Vijfde kamer) van 4 oktober 2018 (zaak C-191/17).